

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4245/2020
24.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Марковић адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Витомир Ђаловић адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Мирослав Милосављевић адвокат из ..., ради повреде нужног дела, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3445/17 од 28.08.2018. године, у седници већа одржаној дана 24.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3445/17 од 28.08.2018. године, става првог изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3445/17 од 28.08.2018. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П 3493/16 од 09.03.2017. године, ставом првим изреке, утврђено је да је оставилац, покојни ГГ бивши из ..., својим својеручним завештањем састављеним 26.09.1976. године и проглашеним на записнику пред тим судом, у предмету О. 1256/08 дана 17.09.2008. године, повредио право на нужни део тужиље као правног следбеника сада покојног ДД из ..., и то у делу тестаментa који гласи: „другу половину мог дела остављам на равне части ДД, ББ и ВВ, с`тим да ББ као најмлађи исплати ДД и ВВ по 30.000,00 динара према садашњој вредности новца, а уколико се промени вредност новца онда толико новца да се може купити стакла 3мм за данашњих 30.000,00 динара“, што су тужени у чију корист је ово прекомерно завештајно располагање учињено дужни признати и трпети да се предметно завештајно располагање умањи до те мере колико је потребно да се намири нужни део тужиље. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени као солидарни дужници да тужиљи, као правном следбенику покојног ДД, на име новчане противвредности њеног нужног наследног дела исплате износ од 398.074,917 динара са законском затезном каматом од 09.03.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужиља тражила да се тужени обавезу као солидарни дужници на исплату новчане противвредности њеног нужног наследног дела у износу од још 113.579,193 динара са законском затезном каматом од 15.04.2011. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља

тражила да се тужени обавезу као солидарни дужници на исплату законске затезне камате на износ од 398.074,917 динара почев од 15.04.2011. године до 09.03.2017. године. Ставом петим изреке, обавезани су тужени као солидарни дужници да на име трошкова поступка тужиљи надокнаде износ од 174.884,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3445/17 од 28.08.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П 3493/16 од 09.03.2017. године у трећем и четвртном ставу изреке, у односу на туженог ББ из Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Чачку П 3493/16 од 09.03.2017. године у првом и другом ставу изреке у односу на туженог ББ из ..., тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужиља, у односу на овог туженог, тражила да се утврди да је покојни ГГ бивши из ... својеручним тестаментом сачињеним 26.09.1976. године, који је проглашен 17.09.2008. године на записнику пред Основним судом у Чачку, у предмету О. 1256/08, повредио право на нужни део тужиље као правног следбеника сада покојног ДД из ..., у делу тестаamenta који гласи: другу половину мог дела остављам на равне части ДД, ББ и ВВ, с'тим да ББ као најмлађи исплати ДД и ВВ по 30.000,00 динара према садашњој вредности новца, а уколико се промени вредност новца онда толико новца да се може купити стакла 3мм за данашњих 30.000,00 динара“, што је тужени ББ у чију корист је ово прекомерно завештајно располагање учињено обавезан да призна и трпи да се то завештајно располагање умањи до намирења нужног дела тужиље (тачка 1) и одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се тужени ББ, као солидарни дужник са туженом ВВ, обавезе на исплату новчане противвредности тужиљиног нужног наследног дела у износу од 398.074,917 динара са законском затезном каматом од 09.03.2017. године до исплате (тачка 2). Ставом трећим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Чачку П 3493/16 од 09.03.2017. године у односу на тужену ВВ из ... и у односу на ову тужену тужба одбачена. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженом ББ из ... надокнади трошкове парничног поступка у износу од 327.000,00 динара, да овом туженом надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара и да туженој ВВ из ... надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 86.834,00 динара, све у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП прописано је да је ревизија недозвољена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. став 1. и 3), осим из члана 404. тог закона. Према члану 403. став 3. тог закона, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући изложено у виду, тужиљина ревизија није дозвољена у односу на одлуку којом је одбијена њена жалба и потврђена првостепена пресуда у трећем и четвртном ставу изреке. Вредност предмета спора у том побијаном делу од 113.579,193 динара не прелази динарску противвредност од 40.000 евра, обрачунату по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, у износу од 4.057.880,00 динара.

Ревизија тужиље у односу на тај део другостепене пресуде није заснована на одредби члана 404. ЗПП.

Из тих разлога, на основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији тужиље у односу на преостали део другостепене пресуде, на основу члана 403. став 2. тачке 2. и 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиљина ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана није законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Ревизијом се конкретно не указује да је другостепени суд пропустио да примени или да је погрешно применио неку процесну одредбу, и тако учинио битну повреду одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, својеручним тестаментом од 26.09.1976. године сада покојни ГГ (умро ...1976. године) располагао је својом заоставштином. Оставиоца су надживели супруга и синови - ДД и тужени ББ. Тужена ВВ је ћерка сада покојне ЂЂ, оставиоцеве супруге. У поступку расправљања заоставштине оставиоцев син ДД упућен је на парницу ради утврђења да је тестаменталним располагањем повређен његов нужни део. У покренутој парници, пресудом П 2446/11 од 12.05.2014. године, правноснажно је одбијен тужбени захтев за утврђење ништавости тестаamenta покојног ГГ бившег из ... у одређеном делу, као и захтев подносиоца тужбе да се тужена ВВ обавезе да, солидарно са туженим ББ, на име повреде нужног наследног дела исплати износ од 511.654,11 динара са законском затезном каматом од 15.04.2011. године. Подносилац тужбе ДД је умро током поступка (...2014. године). Започету парницу преузела је његова ћерка АА и у поднеску од 06.01.2017. године истакла захтев за утврђење да јој је, као правном следбенику покојног ДД, повређено право на нужни део и захтев да се тужени обавезу на солидарну исплату новчане противвредности нужног дела у износу од 511.654,11 динара са законском затезном каматом од 15.04.2011. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилно ценио основаност навода жалбе тужене ВВ о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 10. ЗПП. О тужбеном захтеву којим је од ове тужене тражено да, солидарно са туженим ББ, исплати новчану противвредност нужног дела подносиоца тужбе, сада покојног ДД, правноснажно је одлучено пресудом П 2446/11 од 12.05.2014. године. Првостепени суд је, одлучујући о истом захтеву истакнутом у тужиљиним поднеску од 06.01.2017. године, одлучио о правноснажно пресуђеној ствари и тако учинио означену битну повреду одредаба парничног поступка. Последица тако учињене битне повреде одредаба парничног поступка је предвиђена чланом 391. став 3. ЗПП, чијом применом је другостепени суд правилно укинуо првостепену пресуду и у односу на тужену ВВ одбацио тужбу.

По становишту другостепеног суда, о тужбеном захтеву у односу на туженог ББ одлучено је погрешном применом материјалног права - одредбе члана 60. Закона о наслеђивању, којом је прописано да смањење завештајних располагања могу захтевати нужни наследници. Полазећи од ове одредбе, другостепени суд је закључио да је право

на нужни део лично право које се гаси смрћу нужног наследника и не може прећи на његове наследнике, ни у случају када је он покренуо парницу, што значи да је смрћу ДД то право угашено и није прешло на тужиљу као његовог законског наследника.

Изложено правно становиште нижестепеног суда је правилно, без обзира што је засновано на одредби члана 60. важећег Закона о наслеђивању који се у овом случају не може применити. Наиме, одредбом члана 237. став 1. тог закона прописано је да ће се наслеђа отворена пре његовог ступања на снагу расправити по прописима који су до тада важили. С`обзиром да је тастатор ГГ умро ...1976. године, у овом случају примењују се одредбе Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“ број 52/74).

Одредбом члана 40. тог закона било је прописано да смањење располагања тестаментом и враћање поклона којим је повређен нужни део могу тражити само нужни наследници. Из наведене одредбе следи да је право на нужни део лично право нужног наследника које се гаси његовом смрћу, па и у случају када је нужни наследник повео парницу ради остварења тог права.

Стога, нису основани наводи тужиљине ревизије о погрешној примени материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић